СУ „Св. Св. Кирил и Методий“
гр. Сливница, София област, ул. „Елин Пелин“ № 1
email: info-2306517@edu.mon.bg, 0894 41 90 66, 0727 42626

Утвърдил :……..

/ С. Серафимова- директор /

П Р О Г Р А М А
ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

Изготвена съгласно Наредба № 13 / 21.09.2016 г. (Обн. ДВ. бр. 80/2018 г.) и Приложение № 1 към чл. 14, ал. 2, т. 1
Програмата е приета с Протокол № 15 / 11.09. 2026 г. на Педагогически съвет.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Съгласно чл. 15, ал. 4 от Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, настоящата програма определя институционалната политика за подкрепа и дългосрочно осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в Средно училище „Св. св. Кирил и Методий“ – град Сливница.

II. ЦЕЛИ, ОСНОВНИ ЗАДАЧИ И ПРИНЦИПИ

1. Усвояване на социални знания, развиване на критично мислене и практически умения за отстояване на личните и колективните права, стриктно изпълнение на гражданските задължения и поемане на трайна отговорност към обществото.

2. Рационално и ефективно ангажиране на свободното време на учениците в рамките на училищната среда по жизненоважни за тях въпроси, допълващи теми извън задължителния учебен план.

3. Формиране на устойчиво гражданско съзнание, споделени демократични ценности и добродетели, задълбочено разбиране на принципите на правовата държава и готовност за активно и отговорно гражданско поведение.

4. Придобиване на системни знания за различните аспекти на физическото и психичното здраве, значението на здравословния начин на живот и хранене, както и изграждане на ясна превенция срещу употребата на психоактивни вещества и рисково поведение.

5. Формиране на изразено положително отношение към личното здраве, уважение към собствената индивидуалност, развитие на умения за самостоятелен, информиран и отговорен избор в ежедневието.

6. Изграждане на хармонична ценностна система, насочена към отговорно екологично поведение, опазване на околната среда, разумно и устойчиво използване на природните ресурси и развитие на висока екологична култура.

7. Усвояване на широк спектър от ключови социални и емоционални умения, свързани с ефективното общуване, етикецията, вземането на правилни решения, отстояването на негативен групов натиск и конструктивното решаване на конфликти.

III. ПОДХОДИ, НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват интегрирано във всички възрастови групи и образователни етапи, съгласно изискванията на чл. 5, ал. 1 от Наредба № 13.

2. Конкретните начини, форми и интердисциплинарни връзки се дефинират детайлно в програмната система на училището, разработена в съответствие с държавния образователен стандарт.

3. Дейностите се реализират паралелно в процеса на придобиване на всички видове училищна подготовка, обхващайки общообразователните предмети.

4. Основните практически форми включват работа в Часа на класа (включително чрез инициативи на Ученическото самоуправление), организиране на дейности по интереси и планиране на мерки за обща подкрепа за личностно развитие съгласно стандарта за приобщаващо образование.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Активно и осъзнато участие на учениците в дискусии, ролеви игри и практически беседи по ключови социални и обществени теми.
2. Развитие на умения за критично оценяване на влиянието на средата, връстниците и социалните групи върху личния избор.
3. Трайно доразвиване на важни личностни качества: комуникативни умения, лидерство, инициативност, дисциплина и самоконтрол.
4. Ясно дефиниране на основните права на човека и детето, познаване на институциите и механизмите за тяхната защита.
5. Осъзнаване на ролята и критично отношение към информацията в традиционните медии и глобалната интернет мрежа.
6. Разбиране на екологичното равновесие и опазването на околната среда като фундаментална стратегия за устойчиво развитие.
7. Успешно изграждане на здравна култура, правилен режим на хранене, сексуално здраве и ефективна превенция срещу зависимости.
8. Пълноценно приобщаване на учениците към националните и общочовешките ценности и подготовката им за активно гражданско участие.

V. КЛЮЧОВИ СТРАТЕГИЧЕСКИ АКЦЕНТИ

1. Здравно образование и хигиена
2. Превенция на зависимостите
3. Сексуална култура
4. Екологично възпитание
5. Патриотично възпитание
6. Превенция на насилието и агресията
7. Защита при бедствия и аварии
8. Безопасност на движението (БДП)

VI. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ЕТАПИ И НАПРАВЛЕНИЯ

1. ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ (5-6 ГОДИШНИ)

№	ТЕМА / НАПРАВЛЕНИЕ	ПЛАНИРАНА ДАТА	ЗАБЕЛЕЖКА
	Направление: Междуличностни взаимоотношения		
1	Какво е семейството? Роли, права и отговорности в семейната среда.		
2	Сътрудничество при съвместни дейности и споделяне на чувства.		
3	Как да търся помощ при възникнал проблем? Не на агресията и насилието.		
4	Приятелството – какво е истински приятел? Моята голяма мечта.		
	Направление: Социална среда, права и демократично гражданство		
5	Празниците в семейството – символика и ритуалност на българските традиции.		
6	Как хората си помагат? Правила при общуване с околните и екипност.		
7	Поведение на възрастни и деца, нарушаващи правата. Последици.		
8	Какво е да си гражданин на Република България и жител на Сливница?		
9	Правата на детето – кой трябва да ги спазва и кои са моите права?		

2. НАЧАЛЕН ЕТАП НА ОСНОВНА СТЕПЕН (1-4 КЛАС)

№	ТЕМА / НАПРАВЛЕНИЕ	ПЛАНИРАНА ДАТА	ЗАБЕЛЕЖКА
	Направление: Междуличностни взаимоотношения		
1	Описване на свои и чужди чувства и тяхното влияние върху околните.		
2	Различията между хората (пол, раса, възраст, етнос, професия).		
3	Как поведението може да помогне или да нарани? Справяне с агресията.		
4	Приятелството и как да намираме приятели. Дисциплина и самоконтрол.		
5	Училищен механизъм за противодействие на насилието и тормоза.		
	Направление: Социална среда, демократично гражданство и ценности		
6	Форми на училищен живот и ролята на всеки ученик в тях.		
7	Основни права на човека и детето. Организации в тяхна подкрепа.		
8	Моето семейство, интереси и хоби. Личностно развитие и избор на професия.		
9	Гражданин на РБ и гражданин на ЕС. Културни традиции и ценности.		
10	Медиите и глобалната мрежа. Превенция на пристрастяването към интернет.		

3. ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП НА ОСНОВНА СТЕПЕН (5-7 КЛАС)

№	ТЕМА / НАПРАВЛЕНИЕ	ПЛАНИРАНА ДАТА	ЗАБЕЛЕЖКА
	Направление: Междуличностни взаимоотношения и личностно развитие		
1	Кой съм Аз? Осъзнаване на собствената личност чрез тестове и себепознание.		
2	Разрешаване на конфликти в училище. Механизъм срещу тормоза.		
3	Влияние на групата върху личния избор. Умения за отстояване на натиск (Казване на 'НЕ').		
4	Сътрудничество, изслушване и доверие. Какво е приятелство и любов?		
	Направление: Социална среда, права и демократични ценности		
5	Аз и училището – закони, правилници и наредби за спазване.		
6	Професионално ориентиране – каква професия да избера?		
7	Държавата и нейните символи (знаме, химн, герб, конституция).		
8	Принципи на разделение на властите и върховенство на закона.		
9	Авторитаризъм, корупция, дискриминация и превенция на трафика на хора.		
10	Превенция на тероризма, поведение при заплаха и киберзащита.		

4. ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП (8-12 КЛАС)

№	ТЕМА / НАПРАВЛЕНИЕ	ПЛАНИРАНА ДАТА	ЗАБЕЛЕЖКА
	Направление: Междуличностни взаимоотношения и социална среда		
1	Изслушване, приемане на обратна връзка и решаване на конфликти.		
2	Собствени и чужди ценности в интимното партньорство – роли и отговорности.		
3	Личностно развитие и ориентиране в лабиринта при избор на професия.		
4	Проблеми на училищната общност – предложения, препоръки и мотиви за промяна.		
5	Превенция на злоупотребата с наркотични вещества. Дискусия 'Доза щастие'.		
6	Сектите – как да ги разпознаем и да се предпазим? Трафик на хора.		
	Направление: Демократично гражданство, право и политика		
7	Равнища на публично управление. Правомощия на местните институции в Сливница.		
8	Правата на групите със специални нужди (деца, увреждания, малцинства).		
9	Статус на гражданина и ролята на гражданските организации в публичния живот.		
10	Върховенство на закона. Глобални понятия: мир, война, справедливост, бежанци.		

5. СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ТЕМИ ПО ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ

№	ТЕМА / НАПРАВЛЕНИЕ	ПЛАНИРАНА ДАТА	ЗАБЕЛЕЖКА
1	Хранене. Гладуването – ползи и вреди. Булимия и анорексия.		
2	Кое хранене е здравословно? Какво знаем за биохраните?		
3	Необходимост от спазване на лична хигиена, дневен режим и външен вид.		
4	Психично здраве, физическо развитие и дееспособност на организма.		
5	Сексуално здраве – какви рискове и болести крият безразборните връзки?		
6	Превенция на употребата на психоактивни вещества (наркотици, алкохол, тютюн).		
7	Новият наркотик – интернет и електронните устройства. Влияние и предпазване.		
8	Енергийните напитки и екстази – влияние върху подрастващия организъм.		
9	Заразни болести и техните причинители. Рисково поведение и СПИН.		
10	Бъди информиран за здравето си и отговорен за живота си.		

6. СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ТЕМИ ПО ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

№	ТЕМА / НАПРАВЛЕНИЕ	ПЛАНИРАНА ДАТА	ЗАБЕЛЕЖКА
1	Природата – нашият споделен дом. Как да я пазим през различните сезони?		
2	Екологична катастрофа – същност и влияние на човешката дейност.		
3	Парников ефект и климатични промени – заплаха или просто неудобство?		
4	Какво причиняват отпадъците? Разделно събиране и рециклиране.		
5	Красивата природа на България – как човешката дейност влияе на атмосферата?		
6	Нарастването на населението и изчерпването на природните ресурси – алтернативи.		
7	Инициативата 'Часът на Земята' – как усилията на един човек променят света?		
8	Игра и казус: 'Животът на Земята без вода е невъзможен'. Равносметка.		
9	Причини за замърсяването на въздуха, водата и почвата. Мерки за промяна.		
10	Бъдещето на Земята зависи от всеки един от нас.		

7. СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ТЕМИ ПО ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

№	ТЕМА / НАПРАВЛЕНИЕ	ПЛАНИРАНА ДАТА	ЗАБЕЛЕЖКА
1	Културни идентичности и културна осъзнатост в съвременното общество.		
2	Културни различия, толерантност и конструктивни взаимодействия.		
3	Интеркултурно образование, права на човека и преодоляване на предразсъдъци.		
4	Моят свят: родова история, бит, обичаи, традиции и художествено богатство.		
5	Празници, традиции и обичаи на различните етноси в Република България.		
6	Етническа, религиозна и езикова принадлежност. Социална справедливост.		
7	Форми на расизъм и дискриминация – добри практики за тяхното преодоляване.		
8	Ефективна държавна политика за интеграция на малцинствени групи.		
9	Обществени явления в България и Европа през призмата на плурализма.		

Изготвили :

1. Калина Иванова – уч. психолог……
2. Майя Първанова – пед. съветник…….